

NASZA SZKOŁA

ORGAN

ZBRZESZENIA NAUCZYCIELSTWA SZKÓŁ POLSKICH
W BRAZYLII, ZWIĄZKU KÓŁ MŁODZIEŻY W BRA-
ZYLII I POLSKICH TOWARZYSTW OŚWIATOWYCH
W BRAZYLII.

Redaktor i Wydawca: KONSTANTY LECH.
Adres pocztowy: Brazil, Paraná, Curitiba,
Caixa postal 412

Treść numeru 31-go:

- I. Związek Kół Młodzieży w Brazylii:
 - A. Protokół Pierwszego Zjazdu Młodzieży Polskiej w Brazylii.
 - B. Statut Koła Młodzieży.
 - C. Statut Związku Kół Młodzieży w Brazylii.
- II. Co gazety kuratybskie napisały o Zjeździe Młodzieży. K. Lech.
- III. Kronika.
- IV. Dodatek «Nasza Szkoła».

REDAKCJA I ADMINISTRACJA

czynne są codziennie, z wyjątkiem świąt, od godz. 1 do 4 po poł.
w lokalu Kolegium H. Sienkiewicza, przy ul. Emano Pereira Nr. 74.

Składnica Oświatowa Zrzeszenia Nauczycielstwa Szkół Polskich w Brazylii.

Curityba, Ebano Pereira Nr. 74.

Adres pocztowy: «Nasza Szkoła» Curityba, Caixa postal 412.

Posiada na składzie wszystkie podręczniki szkolne polskie i brazylijskie, materiały pismienne, pomoce naukowe: mapy, globusy etc.

Posiada książki do przeszkolenia nauczycieli, ogłaszane dawniej w «Naszej Szkole».

Poniżej podajemy ceny najpotrzebniejszych podręczników:

1) K. Lech — Elementarz	—	—	3.000	—	hurt. 2.500
2) K. Jeziorowski — Książka dla klasy II	3.000	—	»	»	2.500
3) K. Jezior. i Zarychta «	»	»	III 4.000	—	» 3.500
4) Hanas — Rachunki cz. III	—	—	3.500	—	» 3.200

Ceny innych książek ogłaszane były dawniej.

Zarobek Składnicy będzie przez Zjazdy Nauczycielskie przeznaczany na dywidendy od zakupów, na procenty od udziałów, na fundusz emerytalny nauczycielski i na akcję oświatową Zrzeszenia.

Kupujcie w swojej Księgarni!

Związek Kół Młodzieży w Brazylii.

W dniach 7 i 8 stycznia 1928 r. odbył się w Kurytybie Zjazd delegatów polskich Kół Młodzieży w Brazylii, na którym zorganizowano Związek Kół Młodzieży w Brazylii.

Poniżej zamieszczamy **protokół Zjazdu**:

„Dnia 7 stycznia, o godzinie 10 tej rano został otwarty Pierwszy Zjazd Młodzieży Polskiej w Brazylii, przy obecności 107 osób, w czem 54 delegatów Kół Młodzieży.

Wszyscy obecni wpisali się do Księgi Pamiątkowej Związku Młodzieży.

Porządek dzienny Zjazdu:

1. Otwarcie Zjazdu,
2. Sprawozdanie Komitetu Organizacyjnego,
3. Wybór Komisji Mandatowej,
4. Sprawozdanie Komisji Mandatowej,
5. Wybór prezydium Zjazdu,
6. Przemówienia powitalne,
7. Sprawozdania delegatów z działalności Kół,
8. Referat: Zadania organizacyi młodzieży w Brazylii,
9. Dyskusja w związku z referatem,
10. Normalne Koło Młodzieży — wzór statutu,
11. Dyskusja i przyjęcie statutu,
12. Statut Związku Kół Młodzieży w Brazylii,
13. Dyskusja i przyjęcie statutu,
14. Wybór Zarządu i Komisji Rewizyjnej Związku,
15. Wolne wnioski.

1.

Zjazd otworzył Konsul R. P. p. Zbigniew Miszke. Witając Pierwszy Zjazd Młodzieży i życząc mu pomyślnych obrad, zaznaczył, że jak w Polsce, pod rządami Marszałka Piłsudskiego, uciecha powoli jałowa gadanina, a zaczyna się rzetelna praca nad podniesieniem Państwa, tak i u nas na wychodźstwie powinniśmy przede-

wszystkiem o pracy myśleć. W organizującym się Związku Młodzieży p. Konsul widzi chęć do tej pracy i życzy mu jaknajwiększych rezultatów.

2.

P. Konstanty Lech, przewodniczący Komitetu Organizacyjnego, daje sprawozdanie z działalności tegoż Komitetu: Z inicjatywy i na zaproszenie Redakcji „Naszej Szkoły” Stowarzyszenia Młodzieży: „Sarmacja” w Kurytybie, „Junak” w Kurytybie i „Koło Młodzieży Wiejskiej i Teatr Włoszyski” w Gaajuwirze, oraz delegacji „Naszej Szkoły” i delegacji okręgów utworzyli Komitet Organizacyjny Zjazdu i Związku Młodzieży.

Komitet Organizacyjny na czterech posiedzeniach przygotował program Zjazdu, program tygodniowego Kursu dla działaczy oświatowo-społecznych, projekt statutu normalnego Koła Młodzieży, projekt statutu Związku, wysłał około 120 listów w sprawach Zjazdu i Kursu, zaprosił prelegentów na wykłady na Kursie, wysłał listy do Związku Młodzieży w Warszawie z prośbą o przysłanie delegata na Zjazd, wybrał Komisję gospodarczą, która się zajęła rozmieszczeniem nadjeżdżających delegatów. Na zakończenie p. Lech odczytał zgłoszenia poszczególnych Kół na Zjazd i podziękował za tak liczne przybycie na wezwanie Komitetu Organizacyjnego.

3.

Dokonano wyboru Komisji Mandatowej, w skład której weszli pp.: Wójcik, Grabski, Psych, Lech, Ostrowski, Wacław Troczyński, Stanisław Hamerski i Jan Sobociński. Zarządzono 15 minutową przerwę dla sprawdzenia autentyczności dowodów delegatów i dla przyznania delegatom odpowiedniej ilości głosów.

4.

P. Wójcik odczytał sprawozdanie Komisji Mandatowej.

Na Zjeździe są reprezentowane następujące organizacje młodzieży:

1) Tow. Sportowo-Gimnastyczne „Junak” w Kurytybie — 75 członków; delegaci: pp. Sobociński Jan 1 głos, Troczyński Hieronim 1 głos, Troczyński Władysław 1 głos, Adamik St. 1 głos.

2) Koło Młodzieży we Floresta, Rio Gr. do Sul — 50 członków; delegaci: pp. Braeska Ferdynand 1 głos, Tytarycz Jan 1 głos, Iżycki Wojciech 1 głos.

3) Tow. „Ogniwo” w Iraty — 30 członków; delegaci: pp. Smolkówna Albina 1 głos, Smolka Jan 1 głos.

4) Koło Młodzieży w Lajeado Andrea, Rio Gr. do Sul — 20 członków; delegat p. Jakubowski Franciszek 1 głos.

5) Koło Młodzieży w São Paulo — 47 członków; delegat p. Troczyński Wacław 3 głosy.

6) Koło Młodzieży w São Matheus — 56 członków; delegaci: pp. Kęka Aniela 1 głos, Skalski J. 1 głos, Bęben Stanisław 1 głos.

7, 8, 9, 10) Koła Młodzieży: w Secca — Guarany — 30 członków, Bom Jardim — 25 członków, Guarany — 17 członków, Silva Jardim — 20 członków, Rio Gr. do Sul; delegat p. Stan. Paweł Hamerski 5 głosów.

11) Stow. Stud. „Sarmacja” w Kurytybie — 100 członków; delegaci: pp. Wł. Wołowska 1 głos, Wątrobianka Janina 1 głos, Ficiński Jan 1 głos, Jaworski Edm 1 głos, Grabski Jan 1 głos.

12) Tow. Kultury Teatralnej w Kurytybie — 32 członków; delegaci: pp. Wojcik Władysław 1 głos, Psych Jan 1 głos.

13) Tow. Gimn. „Sokół” w Guarauna — 35 członków; delegat p. Dyniewicz Szczepan 2 głosy.

14) Koło Młodzieży w Rio dos Indios — 30 członków; delegat p. Lewiński Szczepan 2 głosy.

15) Koło Młodzieży w Itayopolis — 50 członków; delegaci pp. Słonina Kazimierz 1 głos, Flonik Juliusz 2 głosy.

16) Koło Młodzieży w Rio Baixo — 25 członków; delegaci: pp. Wolski Adam 1 głos, Knapik Andrzej 1 głos.

17) Tow. Sportowo Gimnastyczne „Junak” w Ponta Grossa — 32 członków; delegat p. Urba Jan 2 głosy.

18) Koło Młodzieży w Vera Guarany — 20 członków; delegat p. Zawadzki Klemens 1 głos.

19, 20, 21) Stow. Młodz. im. J. Piłsudskiego w Fluvioopolis — 83 członków; Sekcja Teatralna w Fluvioopolis — 24 członków; Sekcja Gimnastyczna w Fluvioopolis — 22 członków; delegaci: pp. Chojnacki Feliks 1 głos, Woźniak Józef 1 głos, Zawadzki Klemens 1 głos, Stankiewicz Piotr 1 głos, Palka Piotr 1 głos, Hryncz Władysław 1 głos, Baesara Stanisław 1 głos.

22) Koło Młodzieży w Lajcado Valeriano, Rio Gr. do Sul — 20 członków; delegat p. Pogorzelski Franc. 1 głos.

23) Tow. Sport. Gimn. „Junak” w Ivahy — 20 członków; delegat p. Kiciński Henryk 1 głos.

24) Koło Młodzieży w Cruz Machado — 20 członków; delegat p. Gruda Eugenjusz 1 głos.

25) Koło Młodzieży w Costeira — 45 członków; delegaci: pp. Skraba Józef 1 głos, Belinowski Edward 1 głos, Kamiński Łukasz 1 głos.

26) Koło Młodzieży im. J. Piłsudskiego w Araucaria — 30 członków; delegaci: pp. Fałat Piotr 1 głos, Szezerbowski Józef 1 głos.

27) Koło Młodzieży Wiejskiej i Teatr Włoscijański w Guajuvira — 56 członków; delegaci: pp. Zdrojewska Helena 1 głos, Brągiel Franciszek 1 głos, Nowak Leon 1 głos.

28) Koło Młodzieży w Apucaranie — 28 członków; delegat p. Dąbrowski K. 2 głosy.

29) Koło Młodzieży w Palmital — Candido de Abreu — 24 członków; delegat pan Dąbrowski K. 2 głosy.

30) Koło Młodzieży w Theresina — 22 członków; delegat p. Balcewicz Kazimierz 2 głosy.

31) Tow. Rolnicze w Affonso Penna - 29 członków; delegaci: pp. Szczepański Wł 1 głos, Zielonka Antoni 1 głos.

32) Koło Młodzieży w Lagoa das Almas - 18 członków; delegaci: pp. Cionek Roman 1 głos, Baraszcowski Paweł 1 głos.

33) Koło Młodzieży przy Tow. „Gloria” w Vera Guarany - 20 członków; delegat p. Olekiewicz T. 1 głos.

Razem 33 towarzystw, skupiających 1115 członków, 54 delegatów, mających prawo do 69 głosów.

5.

Przystąpiono do wyboru prezydium Zjazdu. Komitet Organizacyjny wysunął na przewodniczącego kandydaturę p. Jerzego Ostrowskiego, który na Kursie dla działaczy oświatowo-społecznych objął referat: „Jak należy prowadzić zebrania”.

Na Zjeździe wpłynęły 2 nowe kandydatury pp. Dra Sz. Kosobudzkiego i K. Lecha. Pan Ostrowski zrzekł się swej kandydatury.

P. H. Kosobudzka, w gorącym przemówieniu, zarzuciła panu K. Lechowi, że wygłosił niezgodne z prawdą sprawozdanie z działalności Komitetu Organizacyjnego, bo inicjatywę stworzenia Związku Młodzieży wysłał nie z Redakcji „Naszej Szkoły” a od p. Wójcika, który już na Kursie nauczycielskim w Kontendzie mówił o Związku i zachęcał do organizowania Kół Młodzieży.

P. Ostrowski zauważył, że Red. „Naszej Szkoły” wcale nie będzie chodziło o pierwszeństwo inicjatywy zorganizowania młodzieży, niech sobie to pierwszeństwo przypisuje, kto chce, i wyraził życzenie, żeby dalsze obrady odbywały się spokojnie.

Odbyło się tajne głosowanie kartkami na przewodniczącego:

P. Dr. Kosobudzki otrzymał	17 głosów
----------------------------	-----------

p. K. Lech	34
------------	----

P. Lech zaprosił na asessorów pp. Wł. Wójcika (Curityba), Stanisława Bassarę (Fluviopolis) i Wacława Troczynskiego (São Paulo), a na sekretarzy pp. J. Fieńskiego (Sarnacja) i J. Sobocińskiego (Junak w Kurytybie).

Przed rozpoczęciem dalszych obrad odśpiewano, na wniosek p. Wójcika, Hymn Narodowy Polski.

6.

a) Ks. Jan Rzymolka wygłosił przemówienie powitalne w imieniu Związku Polskiego, Tow. Tad. Kosiński i „Oświaty”.

b) Ks. St. Trzebiatowski - w imieniu parafii kurytybskiej i tej młodzieży, która się organizuje przy tejże parafii.

c) Dr. Kosobudzki w gorących słowach wzywał do pracy, organizacji, stawiał za wzór Związek Młodzieży w Polsce, który już za czasów niewoli organizował młodzież, a dziś rozrasta się coraz więcej.

d) p. Ostrowski Jerzy w imieniu władz oświatowych w Polsce, zachęca do organizacji i mówi o zadaniach młodzieży.

e) p. St. Bassara, w imieniu Koła Młodzieży w Fluvipolis, w gorących słowach wzywa do pracy i ostrzega przed skłonnościami wciągania młodzieży do polityki.

f) P. Konrad Jeziorowski, w imieniu świeżo zorganizowanego Zrzeszenia nauczycieli, życzy młodzieży zgodnej i owocnej pracy.

g) P. Stefan Wolski, w imieniu dorosłych, w imieniu rodziców młodzieży, przypomina, że młodzież zawdzięcza swe wychowanie i swą polskość własnym rodzicom i o tem zapominać nie powinna.

h) P. Jan Grabski, prezes „Sarmacji”, życzy młodzieży, aby nie dała się pociągnąć ani naprawo, ani nalewo, a utworzyła taką „trzecią partję”, która nie będzie z nikim walczyć o przekonania, a zajmie się konkretną pracą, aby się stać dobrymi obywatelami Brazylii i godnymi potomkami swych ojców.

i) P. K. Lech zgadza się z p. Kossobudzką, że inicjatywa zorganizowania młodzieży nie jest nową, że o tem mówiło się od dawna. Dążenia te teraz się realizują, młodzież się zjechała, myślimy o wspólnym związku. Zapomnijmy teraz o tem, co nas dzieli, a mówmy o tem, co nas łączy.

k) P. Wł. Wójcik odczytał ze „Świtu” swoją płomienną odezwę, nawołującą młodzież do organizacji.

l) P. Ferd. Braszka, w imieniu Młodzieży, wita Zjazd z radością i wierzy w jego pożytek.

Na wniosek p. W. Troczyńskiego, delegata Koła Młodzieży w São Paulo, postanowiono wysłać depesze hołdownicze do Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej Ignacego Mościckiego i do Pierwszego Marszałka Polski Józefa Piłsudskiego, a do p. Posła Grabowskiego z zawiadomieniem o Zjeździe. Na wniosek Dra Kossobudzkiego postanowiono wysłać depesze do Prezydenta Republiki Brazylijskiej i do Związku Młodzieży w Polsce.

Potem uchwalono 2 godzinną przerwę obiadową.

7.

Sprawozdania delegatów z działalności Kół:

1. Tow. Sportowo-Gimnastyczne „Junak” w Kurytybie. Założone w roku 1922 (dawniej Sekcja Gimn. Związku Polskiego) Liczy 75 członków.

Cel wychowanie fizyczne młodzieży i pielęgnowanie polskich obyczajów. Dawniej urządzało: Przedstawienia amatorskie, wieczorki, odczyty, pogadanki etc. Dzisiaj głównie: gimnastyka, piłka nożna, chór. Kilkanaście rocznie popisów, wycieczek, zabaw, występów i innych imprez. Prenumeruje pismo sportowe „Stadion”. Gimnastyka bezinteresowna dla młodzieży szkolnej. Członkowie brali często nagrody w różnych konkursach, urządzanych przez brazylijan.

2. Tow. „Ogniwo” — Iraty założone w roku 1910. Skupia młodzież przeważnie żeńską. Posiada teatr amatorski, czytelnię. Praca ożywiona.

3. Koło Młodzieży — Floresta, Rio Gr. do Sul. Założone w maju 1927. Liczy 50 członków; posiada własny statut. Posiada teatr amatorski, bibliotekę, przenumeruje pisma i ma na celu budowę nowego budynku.

4. Koło Młodzieży — Lageado Andrea, Rio Gr. do Sul. Powstało w końcu 1927 roku. Posiada bibliotekę. Spodziewa się pomocy ze strony Związku.

5. Koło Młodzieży São Paulo. Liczy 47 członków. Powstało w roku 1927. Istnieje przy kole Sekcja teatralna: urządza się wycieczki, zabawy, przedstawienia i inne imprezy. Główny cel: pomoc szkole i podnoszenie młodzieży.

6. Koło im. H. Sienkiewicza w São Mathcus. Powstało w końcu roku 1927. Liczy już 53 członków. Oczekuje wskazówek ze Związku.

7. Koło Młodzieży Guarany, Linha Secca, R. Gr. Istnieje od roku 1915. Powstało dla celów religijnych. Dziś posiada bibliotekę; daje przedstawienia amatorskie. Cel: pomoc szkole nowobudującej się. Statutu oczekują ze Związku.

8) Tow. Studentów „Sarmacja“, Kuratyba. Założone w maju 1926 roku. Liczy 100 członków. Dawna nazwa: „Koło Studentów Polskich w Kuratybie“, którzy przygotowywali podeszwy. Tow. posiada własne statuty. Cel: Stowarzyszenie ma się stać ośrodkiem życia koleżeńkiego, kształcenie, przygotowanie młodzieży na dobrych obywateli kraju etc. Posiada bibliotekę (przeszło 500 tomów), wydawnictw pism tutejszych i z kraju, stow. wydało referat dyktant. Celem Stow. jest również budowa Domu Studentów dla dzieci kolonistów, którzy się kształcą w mieście. Zebrano już przeszło Rs. 8:000\$ na ten cel.

9. Tow. „Kultury Teatralnej“, Kuratyba. Założone w końcu 1927 roku. Liczy 36 członków. Cel: Krzewienie kultury teatralnej, pomaganie teatrom amatorskim na kolonii, udzielanie porad, wypożyczanie kostiumów, pomaganie towarzystwom w urządzeniu obchodów etc. Tow. zakłada biblioteczkę teatralną. Jest członkiem Związku Teatralnego w Polsce.

10. Tow. Gimnastyczne „Sokol“, Guarana. Założone w marcu 1927 roku. Cel: wychowanie fizyczne młodzieży i pomoc w budowie budynku szkolnego. Posiada: Chór, teatr amatorski, drużynę piłki nożnej. Urządza różne imprezy. Prosi o statut.

11. Tow. Młodzieży w Rio dos Indios. Założone w końcu 1927 roku. Inicjatywa założenia Koła istniała już oddawna. Organizuje się teatr amatorski. Koło oczekuje wskazówek i rad od Związku.

12. Tow. Młodzieży im. J. Hallera, Rio Baixo. Powstało w końcu 1927 r. Ma na celu: wychowanie fizyczne młodzieży, bibliotekę etc. Prosi Związek o wskazówki.

13. Tow. Sportowo-Gimnastyczne „Junak“, Ponta Grossa. Powstało w maju 1927 roku. Ma na celu Gimnastykę, piłkę nożną i inne sporty; urządza przedstawienia amatorskie, zabawy i inne imprezy. Udziela pomocy szkole przy tow. „Odrodzenie“.

14. Tow. Młodz im. J. Piłsudskiego w Flaviopolis. Istnieje od lutego 1927 r. Liczy 33 członków. Urządza przedstawienia amatorskie.

Ostatnio wybudowało własny dom. Koło posiada 2 Sekcje i rozwija się dość szybko.

15. Koło Młodzieży w Lagoado Valeriano, Boa Viata de Erechim. Założone w końcu 1927 r. Posiada bibliotekę, urządza odczyty, pogadanki i śpiewy. Urządza sekcję.

16. Tow. Sportowo-Gimnastyczne „Junak”, Ivahy. Założone w roku 1926. Liczy 20 członków. Ma na celu sport, teatr amatorski, obchody narodowe, orkiestrę polską etc. Towarzystwo pomaga szkole.

17. Koło Młodzieży, Cruz Machado. Istnieje od 7 miesięcy. Posiada teatr amatorski. Pielęgnuje polskie obyczaje. Oczekuje wskazówek od Związku.

18. Koło Młodzieży w Costeira. Powstało w 1927 roku, prosi o radę i statut.

19. Koło Młodzieży im. Józefa Piłsudskiego w Araucaria. Założone w końcu 1927 r. Organizuje teatr amatorski, bibliotekę i pomaga w budowie Domu Ludowego.

20. Koło Młodzieży Wiejskiej i Teatr Włościański w Ipyran-ga — Guajuvira. Jest to pierwsze koło tego rodzaju, powstałe w Brazylii. Założone w styczniu 1927 r. Liczy 42 członków. Teatr urządził już kilkanaście przedstawień, przyczyniając się w ten sposób do rozwoju sztuki i rozbudowy domu. Organizacja posiada bibliotekę i czytelnia. Należy do Związku Młodzieży w Polsce i wysła swoje sprawozdania z działalności.

21. Koło Młodzieży w Apucarana. Powstało w 1927 r. Organizuje teatr amatorski, gimnastykę i śpiewy. Dalszych wskazówek oczekuje ze Związku.

22. Koło Młodzieży w Therezina. Koło organizuje się dopiero, wśród dość ciężkich warunków. Oczekuje pomocy i rad ze Związku.

23. Tow. Rolnicze w Affonso Pena. Tow. istnieje od roku 1910. Główny cel: utrzymanie szkoły. Posiada teatr amatorski, urządza przedstawienia i wycieczki do innych kolonii. Ostatnio zakupiło narzędzia rolnicze dla wspólnego użytku. Oczekuje wskazówek ze Związku.

24. Koło Młodzieży w Lagoa das Almas, założone w marcu 1927 r. Liczy 28 członków. Oczekuje instrukcji ze Związku.

25. Koło Młodzieży w Guarany — Silva Jardim zakłada Sekcję gimnastyczną i teatralną. Prosi o pomoc ze Związku.

26. Koło Młodzieży w Rio dos Indios, Parana. Organizacja młoda. Liczy na wskazówki Związku.

27. Koło Młodzieży przy tow. Białego Orła w Guarany. Oczekuje wskazówek Związku.

W dyskusji nad sprawozdaniami pan Marjan Hessel zwrócił uwagę na słowa przedstawiciela Tow. Junak z Kurytyby, który po zdaniu sprawozdania z działalności tow. zaznaczył, że towarzystwo walczy z różnymi przeszkodami ze strony starszego społeczeństwa z innymi towarzystw i nie otrzymuje żadnej pomocy w swej pracy.

W tej sprawie zabrał głos p. Grabski, popierając skargę Junaka i zaznaczając, że takich samych przeszkód w swej pracy doznaje Sarmacja.

Następnie p. Wolski domagał się o wyjaśnienie, przeciw jakiemu towarzystwu Junak stawia zarzuty.

Po krótkiej dyskusji przewodniczący orzekł, że to są sprawy prywatne towarzystw kurytybskich i nie należą do porządku dziennego.

Na zakończenie dyskusji p. Lech stwierdził, że prawie wszystkie Koła Młodzieży, reprezentowane na Zjeździe, zostały zorganizowane w roku 1927 i że niektóre z nich, jak na przykład Koło Młodzieży Wiejskiej w Guajuwirze, wykazały się już dużą pracą. Pocieszającym objawem jest to, że prawie wszystkie Koła czekają na pomoc z organizującego się Związku Młodzieży. Życzy Kołom, żeby na Zjeździe za rok mogły wszystkie złożyć bogate sprawozdania z pracy, a Związkowi, żeby zaspokoili potrzeby Koł.

8.

P. Wl. Wójcik wygłosił referat, Jak prężnie młodzież w Polsce i zadania organizacji młodzieży w Brazylii¹. W referacie tym wykazał dotychczasowy niski stan naszej młodzieży, brak jakichkolwiek zainteresowań wyższych, które cechują młodzież w Polsce, apatię i ogólny upadek. W dalszym ciągu wskazał drogi naprawy i gorąco wzywał do pracy i postępu. (Referat ten ukaze się osobno w druku).

9.

W dyskusji na referatem powyższym, prosili o głos pp.: Jan Janowski, solidaryzując się z mówcą. P. Jan Grabski w zasadzie solidaryzuje się, sądził jedynie, że krytyka dzisiejszej młodzieży jest zbyt ostra. P. Olekiewicz popiera Grabskiego i łagodzi krytykę p. Wójcika, że źle prowadzenie się młodzieży po kolonjach to nie jej wina, lecz wychowawców. Wójcik w odpowiedzi na te zarzuty łagodzi swą krytykę i tłumaczy, że podaje fakty, nie szukając źródeł, ale zaznacza, że jeśli było źle, to w każdym razie dąży się do dobrego. P. Sekuła — popiera opinię p. Wójcika, a p. Bassara dziękuje p. Wójcikowi za wspaniałe ujęty referat; wreszcie pan K. Lech, sądzi, że młodzież bez prowadzących sama sobie rady nie da i że kurs dla działaczy oświatowo-społecznych ma wykształcić takich prowadzących.

10 i 11.

Odczytano projekt, opracowany przez Komitet Organizacyjny i po szczegółowej dyskusji uchwalono jednogłośnie następujący:

Statut Koła Młodzieży

w

§ 1. Młodzież kolonji (miasta) łączy się w Koło Młodzieży dla wspólnej pracy nad podniesieniem się pod względem umysłowym, kulturalnym, fizycznym, społecznym i obywatelskim.

Dodatkowym celem Koła jest pomoc miejscowemu towarzystwu w utrzymaniu szkoły.

§ 2. Dla osiągnięcia tych celów Koło organizuje: a) wspólne czytanie pożytecznych książek, b) biblioteczkę, celem wypożyczania książek do domu, c) odczyty na tematy ogólne, d) wykłady i kursy dokształcające, e) odczyty na temat udziału pełnoletnich członków Koła w życiu publicznem-obywatelskiem w Brazylii, f) ćwiczenia i popisy sportowe, g) teatr amatorski, h) chór, i) orkiestrę, j) wieczornice i zabawy taneczne, k) obchody narodowe i l) wycieczki. Poza tem Koło może wysyłać zdolniejszych i wybitniejszych członków na specjalne kursy, a nawet do szkół.

§ 3. Członkami Koła może być młodzież obojga płci, polskiego pochodzenia, o nienaganem prowadzeniu się, od lat 14 wzwyż.

§ 4. Członków przyjmuje Zarząd w głosowaniu tajnem, zwykłą większością głosów.

Wyklucza członków Zarząd w tajnem głosowaniu, większością 2/3 głosów obecnych na zebraniu, za nieusprawiedliwione zaleganie przez 6 miesięcy ze składką członkowską, za niewypełnianie przyjętych na siebie obowiązków, za działanie na szkodę Koła, lub za czyny niehonorowe, niezgodne z dobrymi obyczajami. Zarząd wykreśla też członków na ich żądanie, złożone na piśmie.

§ 5. Wszyscy członkowie płacą przy wstępie do Koła 1\$000 wpisowego i ustaloną przez zebranie ogólne miesięczną składkę. Wszyscy mają jednakowe prawo korzystania z urządzeń Koła i pracy w Kole.

§ 6. Poza członkami zwyczajnymi Walne Zebranie może mianować członków honorowych, za specjalne zasługi dla Koła, lub dla organizacji młodzieży w Brazylii. Członkowie honorowi nie płacą składek członkowskich.

§ 7. Koło stara się współpracować z miejscowem Towarzystwem oświatowem dorosłych, korzysta z jego lokalu i urządzeń. Wzajemnie za to Koło oddaje ustaloną przez oba zarządy część dochodów z przedstawień, balów i innych imprez dochodowych, urządzanych przez Koło, na szkołę Towarzystwa. Dla uzgadniania pracy wchodzi do Zarządu Koła, jako pełnoprawny członek, delegat Zarządu Towarzystwa oświatowego, a Zarząd Koła deleguje swego członka do Zarządu Towarzystwa.

§ 8. Zarząd Koła składa się z prezesa, skarbnika, który jest jednocześnie vice-prezeseem, sekretarza, gospodarza, z delegata Zarządu miejscowego Towarzystwa oświatowego, oraz z kierowników wszystkich działów pracy Koła, jak kierownika teatru, chóru, orkiestry, biblioteki, oile ci kierownicy są członkami Koła i na swe stanowiska zostali powołani przez Zebranie Ogólne Koła.

Uwaga: Kierownikami tych działów mogą być i nieczłonkowie Koła, powołani przez Zarząd, ale wtedy w Zarządzie mają prawo tylko do głosu doradczego.

§ 9. Posiedzenia Zarządu odbywają się najrzadziej co miesiąc i na nich się projektuje i omawia pracę Koła.

Są ważne, jeżeli jest obecny prezes, lub vice-prezes i połowa pozostałych członków Zarządu. Zwykle uchwały zapadają prostą większością głosów.

§ 10. (Jeżeli Koło jest organizacją samodzielną).

Prezes i skarbnik Koła muszą być pełnoletni i oni mają prawo występować publicznie w imieniu Koła. Koło jest osobą prawną i po zarejestrowaniu się może nabywać i sprzedawać majątek ruchomy i nieruchomy.

§ 10. (Jeżeli jest Sekcją miejscowego Towarzystwa oświatowego).

W imieniu Koła występuje wobec władz prezes Tow. oświatowego i on jest odpowiedzialny nazewnątrz za działalność Koła.

§ 11. Komisja Rewizyjna składa się z 3 członków, wybranych na rok na dorocznem Walnem Zebraniu Koła.

§ 12. Sąd honorowy służy do załatwiania nieporozumień między członkami i składa się z trzech członków: 1 wybranego przez Walne Zebranie na cały rok i 2 członków, powoływanych doraźnie do każdej sprawy przez strony zainteresowane. Przed rozpatrzeniem sprawy strony składają pisemne zobowiązanie, że poddadzą się wyrokowi, bez względu na jego treść.

§ 13. Co rok, w miesiącu listopadzie lub grudnia, odbywają się Walne Zebrania Koła, na których Zarząd składa sprawozdanie ze swej działalności i projekty na rok przyszły.

Po przyjęciu przez Zebranie sprawozdania Zarząd i Komisja Rewizyjna ustępują a Zebranie wybiera nowy Zarząd i Komisję Rewizyjną.

Uwaga: Członkowie Zarządu starego mogą być wybierani powtórnie.

Zebranie jest ważne, jeżeli jest obecna połowa członków czynnych, w drugim terminie ważne bez względu na ilość obecnych członków. Uchwały zebrań ogólnych zapadają zwykłą większością głosów, jeżeli statut niniejszy nie przewiduje innej większości.

§ 14. Jeżeli liczba członków Koła spadnie poniżej 5-ciu, wolno je zlikwidować.

§ 15. (Jeżeli Koło jest organizacją samodzielną).

W razie likwidacji Koła majątek jego pozostaje w Zarządzie miejscowego Tow. oświatowego, do dyspozycji Związku Kół Młodzieży, który może ten majątek oddać innemu miejscowemu Kołu Młodzieży, lub przeznaczyć go na inne cele kulturalno-oświatowe danej miejscowości.

§ 15. (Jeżeli Koło jest Sekcją Tow. oświatowego).

W razie likwidacji Koła majątek jego staje się własnością miejscowego Tow. oświatowego, które winno się porozumieć ze Związkiem Kół Młodzieży w Brazylii w sprawie zorganizowania nowego Koła Młodzieży w danej miejscowości. W razie zorganizowania nowego Koła Tow. winno mu udostępnić majątek Koła starego.

§ 16. Statut niniejszy był przyjęty na Walnem Zebraniu Koła w dniu 19... roku i może być zmieniony uchwałą Walnego Zebrania, większością 3/4 głosów, obecnych na zebraniu członków.

12 i 3.

Odczytano projekt statutu Związku Kół Młodzieży w Brazylii, opracowany przez Komitet Organizacyjny Zjazdu.

W dyskusji nad statutem wyłoniła się sprawa, czy towarzystwo dorosłych może należeć do Związku Kół Młodzieży. Sprawa ta wynikła na skutek zgłoszenia Towarzystwa Kultury Teatralnej, które chciało wstąpić do Związku i objąć w nim dział porad teatralnych. Po ożywionej dyskusji, w której zabierali głos pp.: Grabski, Sekuła, Ostrowski, Psych, Wójcik, Dłuszyński, Olekiowicz, Trojanowski, Janowski, Bassara i Lech, postanowiono przyjmować do Związku jedynie organizacje Młodzieży. Na wniosek p. Lecha polecono przyszłemu Zarządowi Związku, ażeby porozumiał się z Tow. Kultury Teatralnej i Teatrem im. Juliusza Słowackiego w Kurytybie w sprawie zorganizowania przy Związku Poradni Teatralnej i wypożyczalni sztuk i kostjumów.

Wreszcie jednogłośnie przyjęto następujący:

STATUT

Związku Kół Młodzieży w Brazylii.

§ 1. Związek Kół Młodzieży w Brazylii ma na celu: a) utrzymanie kontaktu pomiędzy poszczególnymi kołami, b) rozszerzenie i podniesienie poziomu pracy w Kołach i c) występowanie na zewnątrz jako jedna organizacja, w celu nawiązywania łączności z innymi towarzystwami i instytucjami, dla udzielania lub uzyskania pomocy.

§ 2. Cele te osiąga Związek przy pomocy następujących środków:

- a) tworzenie nowych Kół młodzieży;
- b) ułatwianie zakupu książek i pism względnie ich wypożyczanie;
- c) wydawanie własnych względnie rozsyłanie innych wydawnictw propagandowych z dziedziny: narodowej, higienicznej, artystycznej, zawodowej i organizacyjnej;
- d) korespondencja wewnętrzna i zewnętrzna;
- e) zjazdy;
- f) kursy;
- g) objazdy delegatów centrali;
- h) wystawy, konkursy, zawody sportowe;
- i) organizowanie wycieczek w kraju i zagranicę;
- j) stworzenie poradni i wypożyczalni teatralnej.

§ 3. Związek Kół Młodzieży w Brazylii dążyć będzie do wydawania własnego pisma, uznając tymczasem specjalny dział w „Naszej Szkole” za oficjalny swój organ.

§ 4. Dla załatwiania spraw specjalnych Związek tworzy komisje stałe lub czasowe (bądź wybrane przez ogólne zebranie, bądź wyłonione przez zarząd).

§ 5. Członkami Związku Kół Młodzieży w Brazylii mogą Kola Młodzieży, które zgłosiły przystąpienie do Związku, licząc nie mniej niż 10 członków i wpłacają regularnie składki.

§ 6. Kola Młodzieży, należące do Związku, biorą udział w Walnym Zjeździe Związku Kół Młodzieży w Brazylii przez swych przedstawicieli, po 1 na każdym 20 członków, oile opłacają regularnie składki.

§ 7. Wysokość składek członkowskich na rzecz Związku Kół Młodzieży w Brazylii wynosi 0\$500 od każdego członka Kola rocznie. Nieusprawiedliwione zaleganie ze składkami przez rok może spowodować zawieszenie, względnie usunięcie Kola ze Związku, uchwałą Walnego Zjazdu, większością $\frac{2}{3}$ głosów.

§ 8. Każde Kolo obowiązane jest przysyłać co rok, w miesiącu grudniu, sprawozdanie z ilości członków, stanu kasy, zmian w zarządzie, stosunku do innych organizacji, o przebiegu pracy w Kole.

§ 9. Władzami Związku Kół Młodzieży w Brazylii są: Walny Zjazd, Zarząd i Komisja Rewizyjna.

§ 10. Walny Zjazd jest najwyższą władzą Związku, on nadaje kierunek pracy, wybiera Zarząd i Komisję Rewizyjną, w razie potrzeby usuwa Kola ze Związku, przyjmuje sprawozdanie i budżet, rozstrzyga wszelkie sprawy, przedstawione mu przez Zarząd, stanowi o zmianie niniejszej Ustawy i ewent. o zamknięciu Związku. Na Walnych Zjazdach mogą być też wygłaszane odczyty o sprawach interesujących członków Związku.

§ 11. Walny Zjazd składa się z przedstawicieli Kół Młodzieży należących do Związku, członków Zarządu i Komisji Rewizyjnej.

§ 12. Walny Zjazd należycie ogłoszony, jest prawomocny bez względu na liczbę obecnych. Prosta większość głosów rozstrzyga, większość dwóch trzecich wymagana jest do postanowienia o zamknięciu Związku, na dwóch idących po sobie Walnych Zjazdach.

§ 13. Walne Zjazdy bywają zwyczajne i nadzwyczajne. Zwyczajny zwołany być powinien raz na rok w styczniu. Zawiadomienie o terminie Zjazdu musi być rozesłane Konom 2 miesiące wcześniej. Kola opłacają kosztą przejazdu delegatów, Zarząd Związku zaś stara się o zapewnienie im kosztów utrzymania.

Walny Zjazd poświęcony bywa wyborom władz Związku, sprawozdaniom, budżetowi i innym sprawom. Zjazdy nadzwyczajne zwołane być mogą w każdym czasie na żądanie Zarządu, Komisji Rewizyjnej, lub jednej piątej Kół, należących do Związku.

§ 14. Zarząd Związku składa się z prezesa, wiceprezesa, skarbnika, 2 sekretarzy, wybieranych na rok przez Walny Zjazd

oraz przedstawicieli okręgów, wybieranych przez Zjazdy Okręgowe. Okręgi i ich ilość ustalają Walne Zjazdy.

§ 15. Zarząd wykonywa uchwały Walnych Zjazdów i decyduje samodzielnie w tych sprawach, które podług niniejszego Statutu nie leżą w zakresie tych Zjazdów. Zarząd przygotowuje sprawozdania ze swych czynności oraz projekt budżetu Związku na rok przyszły. Czuwa nad pracą Kół.

§ 16. Posiedzenia Zarządu Związku odbywają się co najmniej 2 razy na rok. Do prawomocności uchwał potrzebna jest obecność połowy członków Zarządu (w tem prezesa lub wiceprezesa). Uchwały zapadają prostą większością głosów, w razie równości rozstrzyga głos przewodniczącego. Protokoły podpisują prezes i sekretarz.

§ 17. Prezes Zarządu prowadzi zebrania Zarządu, czuwa nad prawidłowym biegiem wszystkich spraw Związku. W razie nieobecności prezesa zastępuje go wiceprezes.

§ 18. Sekretarz Zarządu prowadzi protokoły zebrań Zarządu i korespondencję. Sprawy bieżące Związku załatwia przyzdyum Zarządu.

W skład Przyzdyum wchodzi: prezes, wiceprezes, 2 sekretarzy i skarbnik. Przyzdyum reprezentuje Związek nazewnątrz i kieruje w nim w granicach przeznaczonych przez Zarząd.

§ 21. Komisja Rewizyjna składa się z członków, wybieranych na 1 rok przez Walny Zjazd. Raz na rok po zamknięciu rachunków Komisja Rewizyjna Związku obowiązana jest sprawdzić stan fundusów, wszelkie przychody oraz rozchody Związku i złożyć sprawozdanie Walnemu Zjazdowi.

§ 22. Fundusze Związku powstają:

- a) z opłat wnoszonych corocznie od każdego Koła należącego do Związku Kół Młodzieży w Brazylii;
- b) z zapomóg od instytucyj publicznych i rządowych, z ofiar instytucyj i osób prywatnych;
- c) z imprez dohodowych.

§ 23. Funduszami Związku rozporządza Zarząd Związku, jednak upoważnienie do zaciągnięcia pożyczki może dać tylko Walny Zjazd.

§ 24. W razie rozwiązania Związku Kół Młodzieży, majątkiem jego rozporządzi Walny Zjazd Związku, w razie zaś niemożności zwołania go, dokona tego Zarząd Związku Kół Młodzieży w Brazylii.

§ 25. Siedzibą Związku jest Kurytyba.

Przystąpiono do wyborów Zarządu.

P. Lech, jako przewodniczący Komitetu Organizacyjnego, zawiadomił, że Komitet proponuje na prezesa kandydaturę p. Jana Grabskiego, prezesa „Sarmacji“, a na vice prezesa kandydaturę p. Wł. Wójcika. P. Lech, w imieniu Komitetu Organizacyjnego

prosi o niestawianie innych kandydatur, i o jednogłosne przyjęcie, dla tem większej powagi, kandydatur Komitetu Organizacyjnego. Pan Jan Psych zaprotestował przeciw temu i przestawił te kandydatury: na prezesa p. Wł. Wójcika, a na vice prezesa p. Jana Grabskiego. Po krótkiej dyskusji przystąpiono do głosowania kartkami:

P. Jan Grabski otrzymał	42 głosy
P. Wł. Wójcik	22

Przewodniczący ogłosił, że prezesem Związku Kół Młodzieży został p. Jan Grabski.

P. K. Lech, w dalszym ciągu, w imieniu Komitetu Organizacyjnego stawia na wiceprezesa kandydaturę p. Wł. Wójcika i prosi o jednogłosne przyjęcie. Kandydaturę przyjęto przez aklamację oklaskami. P. K. Dąbrowski zauważył, że p. Wójcik jest nieobecny na sali i może nie przyjmie wyboru. P. Lech odpowiedział, że pan Wójcik na posiedzeniu Komitetu Organizacyjnego, którego był członkiem, zgodził się na postawienie swej kandydatury na wiceprezesa, wobec czego teraz wybór przyjmie. Po chwili zjawił się na sali p. Wójcik i oświadczył, że gdyby to od niego zależało, wybór na wiceprezesa przyjąłby, ale ludzie, z którymi on pracuje, zaznali od niego nieprzyjęcia wyboru, wobec czego, nie chcąc z tymi ludźmi zrywać, rezygnuje z pracy w Zarządzie Związku i wyboru nie przyjmuje.

Przystąpiono więc do wyboru nowego wiceprezesa. Na wniosek p. Bassary przyjęto jednogłosnie na wiceprezesa kandydaturę p. Klemensa Zawadzkiego, delegata Koła Młodzieży z Flumiopolis. W dalszym ciągu przez aklamację zostali wybrani: Jan Sobociński I sekretarz („Junak” — Kurytyba), Jan Ficiniński II sekretarz („Sarmacja” — Kurytyba), Edward Jaworski skarbnik („Sarmacja”). Komisja Rewizyjna: pp. Władysław Wołowska („Sarmacja”, Olekiewicz (Vera Guarany), Roman Wachowicz (Araucaria).

Pozatem wejść do Zarządu delegaci, wybrani na Zjazdach okręgowych młodzieży, po jednym na okręg: 1) Kurytyba, 2) Ponta Grossa, 3) Marechal Mallet, 4) Sta Catharina, 5) Erechim, 6) Guarany, 7) Porto Alegre, 8) São Paulo.

15

Wolne wnioski: Zabiera głos p. Halina Kossobudzka i zwraca młodzieży uwagę na działalność przewodniczącego Zjazdu p. K. Lecha. P. Lech miał drukować „Naszą Szkołę” w drukarni „Świt”, a później nie dotrzymał słowa i „Świt” stracił na zakupionym papierze. Kiedy p. Kossobudzka przeszła do omawiania wysokości pensji p. Ostrowskiego, przewodniczący odebrał jej głos, zaznaczając, że to nie jest tematem Zjazdu, zresztą p. Ostrowski jest nieobecny i bronić się nie może.

Na wniosek p. K. Lecha, zgodnie ze zgłoszeniem „Sarmacji”, przyjęto, że lokalem Związku Kół Młodzieży w Brazylii będzie lokal „Sarmacji” w Kurytybie, przy ulicy Carlos de Carvalho 73.

Ponieważ dalszych wniosków nikt nie zgłaszał, przewodniczący Zjazd zamknął, zachęcając młodzież, żeby korzystała w pracy z pomocy nowoorganizowanego Związku, a Zarządowi Związku i Kołom Młodzieży życzył jaknajwiększych rezultatów w pracy.

(-) Jan Sobociński, (-) Jan Ficiński, Sekretarze Zjazdu.

Co gazety kurytybskie napisały o Zjeździe Młodzieży i o nowoorganizowanym Związku Kół Młodzieży w Brazylii.

„Gazeta Polska“ zdobyła się na ironiczny artykuł pod adresem prezesa Związku i „Sarmacji“ p. Jana Grabskiego, za to, że oświadczył na Zjeździe, iż młodzież nie powinna się mieszać do walk partyjnych starszego społeczeństwa, a winna się zająć jedynie konkretną pracą.

„Świt“ ogłosił 2 artykuły. Po przeczytaniu tego, zastanawiałem się, i inni się zastanawiali, czy redaktor „Świtu“, który przecież był na Zjeździe i należał do prezydium, mógł tyle razy nieswiadomie minąć się z prawdą. Niech uczestnicy Zjazdu pomyślą nad tem: wszak chyba tych artykułów prostować nie trzeba, bo kto był na Zjeździe, ten odrazu widzi, ile rzeczy zmieniło się w wyobraźni redaktora „Świtu“. Najcharakterystyczniejszą jest opinia „Świtu“ o głosowaniach młodzieży. Podobno dlatego młodzież głosowała niezawsze tak, jakby sobie „Świt“ tego życzył, bo się bała, że w innym wypadku jeść nie dostanie! Można nawet i tak polemizować, to przecież tylko kwestja smaku! Dalej „Świt“ jest zdania, że Zjazd był parodją, bo Kola Młodzieży były organizowane w ostatniej chwili przed Zjazdem, aby tylko mieć większość. Muszę tu jedną uwagę dodać: Kola były organizowane w ostatniej chwili, to prawda, ale nie dla żadnej większości, a poprostu dlatego, żeby te Kola nareszcie były, i żeby młodzież, która nie wszędzie umiała się organizować, nabrała na Zjeździe zapалу i nauczyła się tej pracy. I jeszcze słowo: Kola były organizowane nie tylko przez K. Lecha, ale przez całą polską kolonję, na wezwanie Komitetu Organizacyjnego. Gdyby Zjazd obejmował tylko Kola starsze, byłoby na nim zaledwie kilka Kół. A przecież i „Świt“ jest chyba zdania, że Związek winien być zorganizowany przez wszystkie Kola, choć młode, bo wtedy każdy jest jego współtwórcą, a nie przez kilka — dla reszty. Tak jest trochę demokratycznie! W Komitecie Organizacyjnym, a nawet w Komisji Mandatowej, która przyznawała głosy na Zjeździe, byliśmy zgodni i wtedy nie widzieliście złej roboty. Dopiero po głosowaniach, dla was niekorzystnych, zrobiliście awantury i drugi „Związek“. Młodzież, zamiast zapалу, wyniosła sporo niesmaku i dalsza praca zaczyna się w „Świcie“ od reklamowania konkurencyjnego „Związku“ i od podziału młodzieży na „klerykalną“ i „postępową“.

I wreszcie „Lud“, stwierdziwszy na wstępie, że kto ma młodzież w ręku, ten ma przyszłość, gotów jest objąć protektorat nad opuszczoną przez wszystkich młodzieżą. Wyimaginował sobie nawet, że przewodniczący Zjazdu nie chciał zbliżenia naszej młodzieży do Związku Młodzieży Wiejskiej w Polsce, Warszawa, Tamka 1. Muszę tu wyprowadzić „Lud“ z błędu. Na Zjeździe zapadła jednogłośnie uchwała wysłania depeszy do Związku w Polsce, a Zarząd nawiązuje jaknajbliższe i najserdeczniejsze stosunki z tymże Związkiem.

Jak się czyta kurytybskie pisma, to przychodzi myśl, że ich redaktorom niebardzo chodziło o zorganizowanie młodzieży, a o zdobycie sobie tej młodzieży i użycie jej, jako narzędzia, w walce, w tej naszej paskudnej walce. Dziś się gwałtownie i bez przebierania w środkach dzieli tę młodzież na „klerykalną“ i „postępową“. Podsuwa się wszystkim myśl, że aby coś zrobić, to trzeba się kurezowo trzymać sutanny z jednej strony, albo spódnicy — z drugiej.

Tymczasem młodzież ma dość tej walki i jak powiedział prezes Związku p. Grabski, nie da się wciągnąć na niczyje podwórko.

Konstanty Lech.

Kurs dla działaczy oświatowo-społecznych w Kurytybie. W czasie od 9 do 15 stycznia b. r. odbył się w Kurytybie Kurs dla działaczy oświatowo-społecznych. W Kursie wzięło udział około 80 osób z 4 południowych stanów Brazylii.

Zrzeszenie Nauczycielskie. W dniu 6 stycznia b. r. połączyły się „Związek Nauczycieli Polskich Szkół Prywatnych w Brazylii“, z „Kółkiem Nauczycieli Chrześcijańskich Szkół Polskich w Brazylii“ i utworzyły wspólnie „Zrzeszenie Nauczycielstwa Szkół Polskich w Brazylii“. Prezesem Zrzeszenia został kol. Konrad Jeziorowski.

Związek Zrzeszeń Polskich w Rio Grande do Sul. W dniach 14, 15 i 16 stycznia b. r. obradował w Porto Alegre II Sejmik Zrzeszeń Polskich w Rio Grande do Sul. Na Sejmik przyjechało 46 towarzyszy. Sejmik sformułował ostatecznie Związek Zrzeszeń Polskich w Rio Grande do Sul. „Echo Polskie“ zostało organem Związku.

Kurs nauczycielski dla Santa Cathariny odbył się w czasie od 13 do 22 grudnia w Itayopolis. Nauczycieli gościł u siebie w czasie całego Kursu Ks. Jan Kominek.

Szczegółowe sprawozdania z Sejmiku w Porto Alegre, Zrzeszenia Nauczycielskiego, Kursu oświatowo-społecznego w Kurytybie i Kursu w Santa Catharina ogłosimy, z braku miejsca, za miesiąc.

NASZA SZKOŁA

ORGAN

ZRZESZENIA NAUCZYCIELSTWA SZKÓŁ POLSKICH
W BRAZYLJI, ZWIĄZKU KÓŁ MŁODZIEŻY W BRA-
ZYLJI I POLSKICH TOWARZYSTW OŚWIATOWYCH
W BRAZYLJI.

Redaktor i Wydawca: KONSTANTY LECH.

Adres pocztowy: Brazil, Paraná, Curitiba,

Caixa postal 412

Treść numeru 32-go:

- I. Zadania zrzeszonego nauczycielstwa.
Konrad Jeziorowski.
Zrzeszenie Nauczycielstwa Szkół Pol-
skich w Brazylii:
 - A. Wyjątki z protokołu VI Walnego Zjazdu Związku Zawo-
dowego Nauczycieli Polskich Szkół Prywatn. w Brazylii.
 - B. Czwarty Zjazd Kółka Nauczycieli Chrześcijańskich.
 - C. Protokół wspólnego posiedzenia Związku Zaw. Nauczycie-
li Polskich Szkół Prywatn. i Kółka Naucz. Chrz. Szkół
Polskich w Brazylii.Nauczyciele, zapisujcie się na członków
Zrzeszenia Nauczycielskiego! K. Lech.
Skladnica Oświatowa Zrzeszenia Naucz. Szkół
Polsk. w Brazylii K. Lech.
Biblioteka Zrzeszenia F. Pstrzoch.
Ankieta.
Praca Związku Nauczycielskiego w Polsce
W. Kuśnierkiewicz.
Kurs dla działaczy oświatowo-społecz-
nych w Kurytybie. K. Lech.
- II. Kultura polska — lojalność brazylijska.
J. Ostrowski.
- III. Z życia towarzystw, szkół i nauczycieli.
- IV. Dodatek «Nasza Szkoła».

REDAKCJA I ADMINISTRACJA

czynne są codziennie, z wyjątkiem świąt, od godz. 1 do 4 po poł.
w lokalu Kolegium H. Sienkiewicza, przy ul. Ebano Pereira Nr. 74.

Księgarnia «Curitybana»

A. Rydygier i S-ka

CURITYBA

rua Barão do Serro Azul Nr. 6.

Posiada na składzie i natychmiast po otrzymaniu pieniędzy wysyła:

Książki szkolne

Materiały piśmienne

Pomoce naukowe

Obrazy i figury świętych.

Przyjmuje zamówienia na roboty drukarskie i wykonuje natychmiast po bardzo przystępnych cenach.

GLÓWNY SKŁAD ELEMENTARZY K. LECHA

Zadania zrzeszonego nauczycielstwa.

Koledzy! 6-go stycznia b. r. złączyliśmy się w jedno «Zrzeszenie Nauczycielstwa», aby wspólnymi siłami zdobywać sobie lepsze warunki bytu i pracować zawodowo w szkolnictwie i nad podniesieniem kulturalnem wychodźstwa polskiego w Brazylii.

Aby nauczyciel miał chęć do pracy w szkole i nie oglądał się za popłatniejszym zajęciem w innym zawodzie, powinien mieć w dzisiejszych warunkach 300\$000 na kolonji, a 400 — 500\$000 w mieście. Jest to bardzo trudna rzecz do przeprowadzenia, ponieważ kolonista łatwo zrozumie, że na przykład za dobrego konia musi zapłacić 300\$000, ale nie może zrozumieć, że dobremu nauczycielowi trzeba zapłacić również 300\$000 miesięcznie, bo inaczej zniechęci się do gorzkiego chleba nauczycielskiego i porzuci go.

Te ciągle przenoszenia się ze szkoły do szkoły, lub porzucanie zawodu nauczycielskiego przez lepsze, ale złe płatne, siły nauczycielskie jest najważniejszą bolączką naszego szkolnictwa, a zarazem kwestją życia dla nas, koledzy!

Tylko wspólnymi siłami, dobrze zespoleni w samodzielną organizację zawodową, możemy stopniowo wywalczyć sobie znośne warunki bytu, abyśmy nie potrzebowali porzucać zawodu nauczycielskiego i szukać lepiej wynagradzanej pracy w handlu, rzemiośle, lub na roli.

Również pilnem zadaniem naszym jest stworzenie Kasy Emerytalnej, aby nauczyciel na starość nie potrzebował wyciągać ręki po kawałek chleba do rodziny lub znajomych.

Wspólnymi siłami stwórzmy także Kasę Samopomocy!

Dajmy przykład innym towarzystwom, stwórzmy silną organizację zawodową, ze wspólną Składnicą podręczników szkolnych i pomocy naukowych, twórzmy «Ogniska Nauczycielskie», dokształcajmy się, a przekonamy się wkrótce, że nasza praca i nasze wysiłki nie pójdą na marne. Dla przykładu wspomnę, że «Związek Nauczycieli» w połowie 1924 r. został pozbawiony resztki skromnej zapomogi (50\$000 miesięcznie), a także w tym czasie wszystkie

słabsze jednostki z pośród Koleżanek i Kolegów przestały płacić składki i interesować się naszą organizacją, a jednak kilka jednostek, które wytrwały do końca, potrafiły utrzymać Składnicę i nie dać się jej zmarnować, to też Składnica «Związku Nauczycieli» weszła do wspólnej Składnicy centralnej z pokaźnym majątkiem (jak na nasze słabe siły) przeszło 10:000\$000.

A więc do wspólnej pracy organizacyjnej, Koleżanki i Kole-dzy! Każdy z nas może zachować swe lewicowe lub prawicowe przekonania i pracować w innych towarzystwach, lecz muszą zniknąć «dzicy» i aspołeczni nauczyciele. Nikomu nie wolno usuwać się na bok. Każdy nauczyciel lub nauczycielka powinni należeć (i opłacać składki) do «Zrzeszenia Nauczycielstwa Szkół Polskich w Brazylii».

Bądźmy członkami silnej, samodzielnej i poważnej organizacji, z którą każdy będzie się liczył! Głos świadomego swych zadań i silnego Zrzeszenia wszędzie ma posłuch, a szczególnie tu, w demokratycznej, republikańskiej Brazylii!

Konrad Jeziorowski,
prezes «Zrzeszenia Nauczycieli».

Zrzeszenie Nauczycielstwa Szkół Polskich w Brazylii.

**Wyjątki z protokołu VI Walnego Zjazdu Związku Zaw.
Nauczycieli Polskich Szkół Prywatnych w Brazylii,
który się odbył w dniu 6 stycznia r. b., w lokalu
Szkoły Ludowej w Kurytybie.**

Członków czynnych, wraz z nowo przyjętymi i reprezentowanymi było na Zjeździe 15.

Porządek dzienny Zjazdu obojmował:

1. Wybór prezydium.
2. Sprawozdanie Zarządu.
3. Referat kol. M. Sekuły i uchwalenie wniosków.
4. Połączenie organizacji nauczycielskich.
5. Wolne wnioski.

I. Na propozycję kol. Jeziorowskiego przewodniczącym Zjazdu wybrano kol. Jana Psychę, zastępcą — K. Lecha. Sekretarzami: M. Sekułę i Eugenjusza Grudę.

II. Po odczytaniu protokołu z V Zjazdu Związku, listu Skarbnika, że na posiedzenie przybyć nie może, sprawozdania kasowego,

nadesłanego przez Skarbnika, i po zakomunikowaniu, że Bibliotekarz i Sekretarz na Zjazd nie przybyli i sprawozdań nie przysłali, postanowiono przejść do 3 punktu porządku dziennego.

III. Referat: «Społeczeństwo, nauczyciel i nauczyciel objazdowy» kol. M. Sekuła zakończył następującą rezolucją:

Walne Zebranie Związku zaleca nauczycielstwu, żeby 1) Chętnie współpracowało z kolegami nauczycielami, którzy pełnią rolę doradców i organizatorów życia społeczno-oświatowego, 2) potępia z całą stanowczością wystąpienia poszczególnych kolegów, którzy źle urabiają opinię społeczną w sprawach wizytacji szkół, czynią afronty wizytującym i unikają kontroli swej pracy w obrębie szkoły, 3) wyraża niepionną nadzieję, że zgodna współpraca wszystkich czynników społecznych na niwie oświatowej wyda pożądane owoce i będzie jednym z motorów rozwoju, tak poszczególnych rodzin, jak i całego społeczeństwa.

Nad referatem, jako całością, a głównie nad rezolucją wywiązała się żywa dyskusja, w której zabierali głos oprócz nauczycielstwa i szanowni goście. Rezultatem dyskusji było przyjęcie rezolucji w całej jej rozciągłości, po 10-cio minutowej przerwie, która była zarządzona przed głosowaniem.

IV. Połączenie Związku z Kółkiem Chrześcijańskich Nauczycieli referował kol. K. Jeziorowski, prezes Związku. Referat oparł na podstawie wyników uprzedniej konferencji z przedstawicielami Kółka. Wyszedł z założenia, że jednolita organizacja nauczycielstwa w Brazylii będzie mogła stworzyć Kasę emerytalną i składnicę pomocy naukowych i piśmiennych materiałów dla szkół, będzie mogła skutecznie pracować nad poprawą opłakanego materialnego bytu nauczycielstwa i nad podniesieniem i rozbudową samej szkoły. Po ożywionej dyskusji uchwalono połączyć obie organizacje nauczycielskie w Zrzeszenie Nauczycielstwa Szkół Polskich w Brazylii, na zasadach uchwalonych na zebraniu porozumiewawczem.

Do tych zasad dodano: a) Majątki obydwu organizacyj zlewają się w jeden. b) Następnie omówiono sprawę Składnicy i postanowiono, żeby utworzyć centralę w Kurytybie i filje w różnych punktach Brazylii. Filje mają być powierzone ogniskom nauczycielskim, lub nawet odpowiedzialnym obywatelom z poza Zrzeszenia. Na wniosek kol. Psirzoeha ustalono, żeby cena książek we wszystkich filjach składnicy była taka, jak i w centrali, plus kosztu przesyłki.

V. Przy wolnych wnioskach przyjęto: a) rezolucję kol. K. Skrzyszewskiego, żeby punktom, które same nie mogą utrzymać nauczyciela, pomoc szła przez Zrzeszenie, b) rezolucję kol. Strzednickiego, że w wypadku zatargów między nauczycielami, lub też między nauczycielami a towarzystwami — Zrzeszenie będzie się starać zatarg zlikwidować, że członkowie nie mogą się wzajemnie zwalczać, i że szkoła, bez względu na swój program, nie może być

zwalczana przez strony zainteresowane w tej sprawie i nie powinna być zwalczana przez czynniki postronne.

Na tem posiedzenie zakończono.

M. Sekuła }
E. Gruda } Sekretarze

Czwarty Zjazd Kółka Nauczycieli Chrześcijańskich odbył się dnia 6 stycznia 1928 r. o godz. 3 popołudniu w sali Bursy X. X. Misjonarzy w Kurytybie przy współudziale 17 członków i 8 gości.

Co do Zrzeszenia omawiano punkty, odczytane przez Ks. Stanisława Piaseckiego, które zostały przez obydwie organizacje w dniu poprzednim t. j. 5 b. m. uzgodnione. Punkty te przyjęto.

Pozatem Kółko uchwaliło następujące:

1) Zasadniczo zgadzamy się na Zrzeszenie N. Szk. Polskich w Brazylii, gdyż jest to zrealizowanie dawnych projektów pp. Szumowskiego i Dra Rogowskiego, na które godziliśmy się już wówczas, gdy one były zgłaszane.

2) Siedziba — Kurytyba.

3) Charakter Zrzeszenia apolityczny i jedynie zawodowy.

4) Organizacja jest samodzielną i niezależną.

5) Gwarantuje się przekonania osobiste i religijne, które będą szanowane.

6) Z Kółkiem wstępują także nauczycielki zakonne, jako członkinie Zrzeszenia z pełnymi prawami.

7) Kółko wstępuje do Zrzeszenia:

a) z biblioteką,

b) z materiałami szkolnymi, jak:

1) Gramatyki polskie (około 1000)

2) Książki polskie Zarychty (około 120)

3) Książki polskie Jeziorowskiego (około 140),

które Kółko zakupiło od Oświaty.

Ze strony sióstr domagano się, by Ks. St. Piasecki wszedł również w skład Zarządu Zrzeszenia

Po krótkiej dyskusji uchwalono, by Ks. St. Piaseckiego zaliczono do Komisji statutowej.

Henryk Kiciński }
Piotr Flenik } Sekretarze

PROTOKÓŁ

wspólnego posiedzenia Związku Zaw. Nauczycieli Polsk. Szkół Prywatnych i Kółka Nauczycieli Chrz. Szkół Polskich w Brazylii.

Wieczorem, o godzinie 8, rozpoczęło się w lokalu «Oświaty», w obecności p. Konsula R. P., członków obu organizacyj nauczycielskich, i licznych gości wspólne posiedzenie Związku i Kółka. Otworzył posiedzenie prezes Związku Naucz. kol. Konrad Jeziorowski. «Ze wzruszeniem i prawdziwą radością otwieram wspólne posiedzenie obu organizacyj nauczycielskich — mówił. — Robimy dziś wielkie dzieło — wspólne nasze Zrzeszenie, które musi nam wywalczyć byt odpowiedni, zorganizować nauczycielską kasę emerytalną, dokształcić nauczycielstwo, stworzyć składnicę pomocy i książek szkolnych, uruchomić bibliotekę pedagogiczną i t. d. it. d. Łączymy nasze organizacje, nasze majątki, nasze wysiłki, aby wspólnie zdobyć to, czego nie zdobyliśmy w pojedynkę. Dziś już nie powinno być ani jednego nauczyciela, któryby nie należał do naszej wspólnej organizacji».

Na wniosek kol. Jeziorowskiego zaproszono na przewodniczącego posiedzenia kol. K. Lecha.

Na porządku dziennym posiedzenia umieszczono 2 punkty:

1) Formalne połączenie Związku z Kółkiem we wspólne Zrzeszenie nauczycielskie.

2) Wolne wnioski.

I. Jednogłośnie postanowiono połączyć Związek Zaw. Naucz. P. S. P. w Brazylii z Kółkiem Naucz. Chrz. S. Polskich w Brazylii, na następujących zasadach, omówionych i uchwalonych już przedtem na oddzielnych Zjazdach:

1. Połączenie organizacyj.

a) Łączą się Zw. Naucz. Polskich Szk. Prywatn. z Kółkiem Naucz. Chrz. Szk. Polsk. w Brazylii i tworzą «Zrzeszenie Nauczycielstwa Szkół Polskich w Brazylii».

b) Dotychczasowi członkowie Związku i Kółka stają się automatycznie członkami Zrzeszenia — Nowi członkowie wpłacają 5 (pięć) milrejsów tytułem wpisowego. — Członkowie płacą składkę 1 (jeden) milrejs miesięcznie na potrzeby Związku.

c) Organizują się po kolonjach ogniska nauczycielskie. Ognisko może powstać, jeżeli zapisze się do niego przynajmniej 5 członków.

d) Odbywają się doroczne zjazdy delegatów Ognisk Zrzeszenia. Każde ognisko wybiera jednego delegata na każdych 5 członków, przyczem nadwyżka ponad 5 daje prawo do drugiego delegata. Nauczyciele, nie złączeni w ogniska wskutek rozproszenia, tworzą ognisko przy Zarządzie Głównym Zrzeszenia.

e) Zarząd Zrzeszenia składa się z:

Prezesa	—	—	jednogłośnie wybrany	kol. K. Jeziorowski
I vice prezesa	—	„	„	L. Salata
II „	„	—	„	J. Psych
Bibliotekarza	—	„	„	F. Pstrzoch
Skarbnika i Kierown. Składnicy	„	„	„	K. Lech
I Sekretarza	—	„	„	H. Kiciński
II „	—	„	„	R. Wachowicz
z członków	{	„	„	S. Stan. Olek
		„	„	S. Bron. Burlaga

Pozatem do Zarządu wejdą poborcy, wybrani na okręgowych zjazdach nauczycielskich, po 1 na okręg.

f) Charakter Zrzeszenia jest apolityczny i jedynie zawodowy.

g) Organizacja jest samodzielną i niezależną.

h) Gwarantuje się przekonania osobiste i religijne, które będą szanowane.

i) Lokal Zrzeszenia mieści się w lokalu «Naszej Szkoły».

2. Połączenie Składnic nauczycielskich

a) Dotychczasowy majątek składnicy jest kapitałem żelaznym nowej Składnicy i w razie likwidacji Składnicy przechodzi na fundusz emerytalny.

b) Dotychczasowe udziały pozostają własnością właścicieli, którzy automatycznie zostają członkami nowej Składnicy. W razie likwidacji Składnicy udziały zwraca się.

c) Udziałowcem Składnicy może zostać każdy pracownik oświatowo-społeczny, wpłacając 10 milrejsów.

d) Dochody Składnicy będą obracane na % % od włożonego kapitału, na dywidendę od zakupów, na fundusz rezerwowy i na akcję oświatowo-społeczną, względnie kasę emerytalną — według uznania Zebrania Ogólnego

e) Składnica otwiera oddziały w: Ponta Grossa, Marechal Mallet, Itayopolis, Boa Vista do Erechim, Guarany, Porto Alegre i São Feliciano.

f) Kierownicy oddziałów Składnicy, mianowani przez Zarząd Zrzeszenia, są osobiście odpowiedzialni za powierzony im majątek Składnicy i pobierają % od sprzedaży. Dostają materiał na zasadach komisji. W razie, jeżeli którekolwiek z Ognisk Zrzeszenia zorganizuje u siebie na miejscu oddział Składnicy, bierze ono na siebie odpowiedzialność za majątek Składnicy.

g) Składnica Oświatowa Zrzeszenia Nauczycielstwa Szkół Polskich w Brazylii jest własnością tegoż Zrzeszenia. Zebrania ogólne Zrzeszenia są zebraniem Składnicy.

h) Zarządem i Komisją Rewizyjną Składnicy jest Zarząd i Komisja Rewizyjna Zrzeszenia.

i) Dywidendę od zakupów mogą otrzymywać tylko udziałowcy Składnicy.

k) Składnica mieści się w lokalu Zrzeszenia («Naszej Szkoły»).

3. Biblioteka.

Postanowiono połączyć biblioteki i przenieść je do lokalu Zrzeszenia («Naszej Szkoły»)

4. Kasa Emerytalna.

Ustalono następujące zasady tworzenia Kasy Emerytalnej dla nauczycieli:

a) Do Kasy Emerytalnej mogą należeć wszyscy nauczyciele, członkowie Zrzeszenia, którzy zgłoszą przystąpienie do Kasy i opłacać będą składki emerytalne.

b) Składki wynoszą: od nauczycieli 1 (jeden) milrejs, od Tow. Szkolnego — 5 milrejsów i z innych źródeł — 5 milrejsów.

c) Kapitał Kasy Emerytalnej może być użyty tylko na emerytury.

d) Kasa mieści się w Konsulacie R. P i jest prowadzona przez urzędnika tegoż Konsulatu.

e) Zarząd Kasy, wybierany z pośród jej członków i przedstawicieli Towarzystw Oświatowych, stara się jedynie o zasilenie funduszu emerytalnego.

f) Kasa może przystąpić do polskiej instytucji ubezpieczeniowej w Brazylii, jeżeli ta instytucja da gwarancję swej stałości i jeżeli wzmiankowane przystąpienie wyjdzie na korzyść Kasie.

g) Zarząd Zrzeszenia nauczycielskiego, wraz z przedstawicielami społeczeństwa i władz opracują szczegółowy statut Kasy Emerytalnej.

II. Wolne Wnioski.

Upoważniono Zarząd Zrzeszenia do napisania i zarejestrowania statutu Zrzeszenia, który winien być zgodny z uchwalonemi zasadami połączenia. Do opracowania statutu polecono Zarządowi dokooptować ks. St. Piaseckiego.

Na tem posiedzenie wśród oklasków i radosnego nastroju zamknięte.

H. Kiciński, sekretarz.

K. Lech, przewodniczący.

Nauczyciele, zapisujcie się na członków Zrzeszenia Nauczycielskiego!

Jakie są zadania Zrzeszenia — to widać z protokółów Zjazdów nauczycielskich i z poprzednich artykułów. Nie trzeba też powtarzać, że nauczycielstwo winno się, bez wyjątku, zapisać do Zrzeszenia. Jak to zrobić? Trzeba nadesłać pod adresem Redakcji «Naszej Szkoły» zawiadomienie o przystąpieniu do Zrzeszenia, podać dokładny swój adres, szkołę, w której nauczyciel pracuje, a jednocześnie płacić regularnie 1 milrejsową miesięczną składkę na Zrzeszenie.

Jeżeli ktoś nie był dotychczas członkiem ani Związku, ani Kółka, płaci pozatem wpisowe, jednorazowo 5\$000.

W najbliższych numerach ogłosimy, komu na miejscu można wpłacać pieniądze, żeby nie przysyłać pocztą po kilka milrejsów i nie płacić wysokich opłat pocztowych.

K. Lech
Skarbnik Zrzeszenia.

Skladnica Oświatowa

Zrzeszenia Nauczycielstwa Szkół Polskich w Brazylii.

Przez połączenie składnic Związku i Kółka powstała Składnica Zrzeszenia. Składnica ta posiada już dziś towaru prawie na 15:000\$000.

Składnica musi w ciągu najbliższych miesięcy wydać Książkę do Czytania na klasę II-gą, (II Książka Jeziorowskiego jest już na wyczerpaniu), Książkę do Czytania na klasę IV, podręcznik do nauki rachunków na klasę I i II, oraz podręcznik do nauki historii i geografii Polski dla całej szkoły początkowej polskiej w Brazylii.

Pilną sprawą jest również wydanie podręcznika do nauki przyrody. Pozatem Składnica musi sprowadzić wiele książek z Polski dla kształcącego się nauczycielstwa, dla polskich kolegów i dla innych, kupujących polskie książki. Trzeba też zaopatrzyć szkoły w materiały piśmienne i pomoce naukowe.

Na to wszystko trzeba dużo pieniędzy, trzeba kapitał Składnicy powiększyć w dwójnasób i trójnasób.

Ażebym ułatwić nauczycielstwu zapisywanie się na członków Składnicy, postanowiono na wspólnym Zjeździe nauczycielskim ustalić wysokość udziału tylko na 10\$000. Każdy więc pracownik oświatowy, wpłacając na Składnicę 10\$, zostaje jej członkiem. Członkowie Składnicy, kupując w niej towar, dostają po roku dywidendę, czyli procent od sumy, na jaką zakupili towaru. W razie likwidacji Składnicy udziały zwraca się, a pozostały majątek będzie oddany na Emerytalną Kasę nauczycielską.

Składnica otworzy oddziały w Ponta Grossa, Marechal Mallet, Itayopolis, Boa Vista do Erechim, Guarany, Porto Alegre i São Feliciano. Do tych oddziałów będziemy towar wysyłać w komis. Kierownicy oddziałów będą mianowani przez Zarząd Zrzeszenia. Jeżeli w wymienionych okręgach nauczycielstwo zapisze się na członków Składnicy, może wtedy wybrać z pośród siebie Kierownika oddziału.

Co pozostało do zrobienia w najbliższych tygodniach?

Składnica otworzy zapowiedziane oddziały, przystąpi do opracowania i druku wymienionych książek, ogłosi w najbliższych numerach dokładny spis majątku Składnicy, udziałowców, dłużników, wierzycieli etc.

Co winno zrobić nauczycielstwo? Zapisać się natychmiast na członków Składnicy i wpłacić udziały po 10\$000, kupować tylko w Składnicy, wpłacić jaknajprędzej należność za książki, wzięte dawniej ze Składnic Związku lub Kółka, zorganizować oddziały Składnicy.

To są nasze zadania na najbliższą przyszłość, które wypełnić musimy.

K. Lech
Kierownik Składnicy.

Biblioteka Zrzeszenia.

Z chwilą utworzenia Zrzeszenia Nauczycielstwa Szkół Polskich w Brazylii zostały połączone biblioteki byłego Związku i Kółka Nauczycieli. Jeżeli do tego dodamy dzieła pedagogiczne, nadchodzące stale do Redakcji «Naszej Szkoły» i ofiarowywane przez nią gratis Bibliotece Zrzeszenia, otrzymamy zbiór książek, który tak pod względem liczebności, jak i różnorodności treści — będzie mógł w zupełności zaspokoić potrzeby zrzeszonego nauczycielstwa.

W chwili obecnej książki Biblioteki Zrzeszenia oprawiają się, poczem nastąpi segregowanie ich na działy (pedagogiczny, beletrystyczny etc. — i katalogowanie.

Z nadesłanych przez były Zarząd i Kółko wykazów, przekazanych Bibliotece Zrzeszenia książek, widać, że dużo dzieł zostało w swoim czasie pożyczonych przez pp. Nauczycieli i dotąd nie zwróconych.

Zrozumiałem jest, w jakim stopniu utrudnia to doprowadzenie Biblioteki Zrzeszenia do należytego wzorowego porządku.

Dla ogólnego przeto dobra i pomyślnego rozkwitu działalności Zrzeszenia proszę Szanowne Nauczycielstwo o jaknajprędzy zwrot pożyczonych książek pod adresem Zrzeszenia: Curityba, Redakcja «Naszej Szkoły» — Caixa postal 412.

Franciszek Pstrzoch,
Bibliotekarz Zrzeszenia.

Ankieta.

Redakcja «Naszej Szkoły» w porozumieniu z Zarządem Zrzeszenia Nauczycielskiego ogłasza ankietę na temat: «Jak należy zorganizować Emerytalną Kasę Nauczycielską». Odpowiedzi na to pytanie muszą być treściwe i muszą omówić punkty, odnoszące się do Kasy Emerytalnej, uchwalone na wspól-

nym Zjeździe nauczycielstwa, a podane w niniejszym numerze «Naszej Szkoły».

Odpowiedzi na ankietę będą wydrukowane w «Naszej Szkole» i wzięte pod uwagę przy opracowaniu regulaminu Kasy.

Redakcja «N. Szkoły» i Zarząd Zrzeszenia.

Praca Związku Nauczycielskiego w Polsce.

W dniach 1, 2 i 3-m listopada 1927 r. odbył się w Warszawie zjazd delegatów Związku Polskiego Nauczycielstwa Szkół Pow-szechnych. Na Zjeździe dano sprawozdanie z pracy Związku za rok 1926 i I półrocze 1927.

Pracy było wiele, które Zw. podjął dla dobra szkolnictwa i nauczycielstwa.

Ażebym tutejsze nauczycielstwo było poinformowane o pracy Zw. P. N. Szk. P. postaram się to krótko przedstawić.

PRACE OGÓLNE

1 Reformą ustroju szkolnictwa starał się Zw. zainteresować całe społeczeństwo. W tym celu wydał 00000 broszur i urządził 1200 wieców. Akcja się udała.

2 Zmiana programów szkolnych. Tę pracę oddano na ubiegłym zjeździe specjalnej komisji, która odbyła 4 posiedzenia, roztrząsając rozmaite referaty.

3 Pragmatyka: Rząd przedstawił projekt pragmatyki, nad którym delegaci Zw. pracowali w Komisji Oświatowo-Sejmowej.

4 O poprawę bytu.

Walka ta jest ściśle zależna od ekonomicznego stanu Polski.

5 Obrona służbowo-zawodowa.

a) Dzięki wstawiennictwu Zw. przedłużono termin składania egzaminów przez nauczycieli niekwalifikowanych na terenach wschodnich województw do 1929 r.

b) Zw. stara się o zniesienie ustawy sanacyjnej krzywdzącej szkolnictwo.

Pracowano nad sprawą ustalenia i kwalifikowania nauczycieli.

Dąży się do uregulowania pracy rejononowych konferencyj, stosunków służbowych nauczycieli kontraktowych.

W sprawie opieki lekarskiej udzielono 53 porad, a interwenjowano w 112 wypadkach.

Zw. zwrócił się do Rządu o przyznanie także emerytom ulg przy przejeździe kolejami.

6 Obrona prawna

Zw. przez swego adwokata udziela bezpłatnie lub za małą opłatą porad prawnych.

Często występowano w obronie Kol. Nauczycieli. Członkowie Zw. stawali w 15 wypadkach jako obrońcy, a w 7 bronili kolegów adwokaci.

7 Zarząd Główny i jego organa wykonawcze.

Wydział Wykonawczy składa się z 13 członków i odbył 23 posiedzenia. Prezydjum Zarz. Gł. odbyło 100 posiedzeń. Prezydjum w swoim składzie wchodzi do wszystkich Sekcyj i Komisyj Zarządu Gł.

W Zarządzie Gł. jest Rada finansowa, Redakcja „Głosu Nauczycielskiego” (40000 egzemplarzy.)

8) Sąd honorowy odbył 10 posiedzeń.

9) Jest Sekcja reformy ustroju szkolnictwa, do której należy 20 osób.

10 Sekcja pedagogiczna odbyła 7 posiedzeń

11 Sekcja szkolnictwa specjalnego wydaje kwartalnik: „Szkoła Specjalna”.

12 Sekcja wychowania przedszkolnego pracuje w dziedzinie wychowania do 7 lat

13 Sekcja wychowania fizycznego przygotowuje materiały z dziedziny wych. fizycznego i przysposobienia wojskowego.

14 Sekcja robot ręcznych liczy 266 członków i odbyła 18 posiedzeń, zorganizowała kursy robot ręcznych dla nauczycielstwa.

15 Sekcja szkół kształcących pracuje nad unormowaniem tego szkolnictwa.

16 Sekcja krajoznawczo wycieczkowa urządziła liczne wycieczki dla nauczycielstwa, a 47 wycieczkom służyła radami i pomocą. Oddziały tej sekcji znajdują się we wszystkich większych miastach.

17 Centralna komisja rysunkowa liczy 144 członków: urządziła kursy rysunków.

18 Sekcja muzyczna urządziła różne imprezy dochodowe, a w czasie wakacyj kurs muzyczny.

19 Sekcja zagraniczna stara się utrzymać kontakt z zagranicą.

20 Sekcja wdów i sierót postarała się o pomoc wszystkim wdowom i sierotom pozostałym po kolegach. Wyplacono 14,305 Zł. zapomóg.

21 Sekcja burs, które urządzono w różnych miastach, aby dać przytułek i tanie utrzymanie dzieciom nauczycieli, uczęszczającym do szkół i nauczycielstwu, biorącemu udział w rozmaitych kursach.

22 Sekcja kształcenia nauczycieli urządziła co rok w Wejherowie (nad Bałtyki m) i w Zakopanem (Tatry) uniwersyteckie kursy wakacyjne. W 1927 r. było w Wejherowie 80, a w Zakopanem 86 słuchaczy stałych.

23 Staraniem Zw. odbywają się korespondencyjne wykłady uniwersyteckie.

24 Oświata pozaszkolna wzmacnia się przy współpracy Związku.

25 Sekcja prasowo-wydawnicza załatwia wydawnictwa związkowe. Związek wydaje »Głos Nauczycielski«, »Pracę Szkolną«, »Ruch Pedagogiczny«, »Szkołę Specjalną«, »Polską Oświatę Pozaszkolną«, »Kształt i Barwa«, »Roboty Ręczne«, »Polskie Archiwum Psychologii«, »Wiedza i Życie«, »Płomyk« i »Płomyczek«. Dwa ostatnie są przeznaczone i zatwierdzone przez Min. W. R. i O. P. dla uczniów szkół powszechnych. W 1926/7 r. było 24.200 abonentów.

Prócz wyżej podanych pism Związek wydaje wiele innych na prowincji.

RUCH ZWIĄZKOWY.

Ognisk Zw. w całym państwie jest 1.467, a członków 36.598.

W 1926 i I półr. 1927 r. zmarło 187 osób, należących do Zw., z tego 60% na gruźlicę.

Ażeby przeciwdziałać gruźlicy Związek pobudował w Zakopanem wielkie sanatorium. Od 1/IV 26 do 1/IX 27 r. przebywało w sanatorium 247 chorych ze sfer nauczycielskich, gdzie mogli się tanio leczyć. Związek urządza liczne pensjonaty i kolonje wypoczynkowe.

SPRAWY GOSPODARCZE.

Majątek Związku zwiększył się przez kupienie fermy Brody, skąd czerpie się produkta rolne dla sanatorium w Zakopanem.

W dniu 1/I 1927 r. wynosił majątek Zw.

P. N. S. P.	2.881.930,06 zł.
-------------	------------------

W dniu 1/I 1926 r. wynosił	1.817.883,72 »
----------------------------	----------------

Wzrostu 1926 r. powiększył się o	1.064.046,34 »
----------------------------------	----------------

Tak wygląda praca naszych kolegów z za oceanu.

Obecnie mamy możność naśladować Zw. P. N. S. P. w Polsce.

W. Kuśnierkiewicz.

Kurs dla działaczy oświatowo-społecznych w Kurytybie.

W czasie od 9 do 15 stycznia odbył się w Kurytybie Kurs dla działaczy oświatowo-społecznych.

Wykłady, ćwiczenia, wieczornice i t. p., odbywały się od 8 do 11 rano, od 2 do 5 popoł. i wieczorem od 8 do 10, 11, a czasem i do 12.

Wykładali na Kursie:

P. Jerzy Ostrowski: Jak prowadzić zebrania, jak dyskutować, rola przewodniczącego w czasie zebrania. Sztuka życia, przepisy dobrego zachowania się między ludźmi. Jak należy mówić ze sceny. Deklamacja.

P. Michał Sekuła: Jak się organizuje towarzystwa, jak się prowadzi księgi towarzystw, jaka jest rola poszczególnych członków Zarządu Tow. Jak organizować obchody narodowe.

P. Jan Grabski: Co mówią brazylijskie prawa o towarzystwach, przepisy o rejestrowaniu towarzystw.

P. Konstanty Lech: Samonctwo wśród młodzieży i dorosłych, czytanie książek, Koła samokształcenia, Kursy wieczorowe dla dorosłych.

P. Stanisław Trojanowski: Jak prowadzić bibliotekę stałą, jak prowadzić bibliotekę ruchomą. Znaczenie bibliotek i historia największych księgozbiorów.

P. Tadeusz Morozowicz: Jak reżyserować sztuki teatralne, jak charakteryzować aktorów, jak zbudować scenę.

P. Władysław Wójcik: Jak zorganizować teatr amatorski na kolonji.

P. Hrehorowicz: Ćwiczenia sportowe.

P. Piotr Nowacki: Pszczelnictwo i ogrodnictwo na kolonji.

P. Fr. Pstrzoch — W pauzach między poszczególnymi wykładami nauczył słuchaczy śpiewać 20 ładnych piosenek.

Wieczorami odbywały się ćwiczenia w charakteryzacji, próby teatralne, popisy sportowe kurytybskiego «Junaka», wieczornice z tańcami, sympatycznie organizowane przez «Sarmację». Poza tem słuchacze byli na dwu sztukach teatralnych: «Jasiekach» — wystawionych przez Sekcję św. Stanisława i «Królowej Przedmieścia», wystawionej przez Teatr im. Juliusza Słowackiego.

W niedzielę 15 stycznia, wieczorem, Tow. Szkoły Ludowej im. Józefa Piłsudskiego w Kurytybie urządziło wieczór pożegnalny dla Kursu. Śpiewy solowe, deklamacje, chóry kościelny i «Junaka», gra na pianinie i wreszcie wspólna kolacja z toastami, oto program I części tego miłego wieczoru. II część — to tańce do późnej nocy.

W Kursie brali udział następujący słuchacze:

Piotr Flenik, Itayopolis, Maciej Urbański, Rio de Caixo, Stanisław Hamerski i Edward Stasiak, Guarany R. Gr., Franciszek Jakubowski, Lajeado André B. V. E., Bolesław Zamecki, Balisa R. Gr., Ferdynand Braszka i Stanisław Jacuniak, Floresta R. Gr., Bolesław Wojnarowicz, Papagaios Novos, Kazimierz Balcewicz, Therezina, Stanisław P. Hamerski, Guarany, Bronisław Gmureczyk, São Paulo, Ignacy Soczek i August Soczek, Boa Vista-Araucaria, Jan Klidzio, Guarany, Marjan Szymanski, Marechal Malet, Dawid J. Narloch, Piotr Paczkowski, Franciszek Romanowski, Tadeusz Kościński, Jan Buba, Teofil Pasternak, Franciszek Zawadniak, Karol St. Wieczorkiewicz, Bolesław Romanowski, Itayopolis, Józef Bieszczad, São Matheus, Stanisław Ostrowski, Roxo Roiz, Franciszek Pogorzelski, Lajeado Valeriano, Henryk Kiciński, Ludwik W. Słonina Itayopolis, Jan Tyterycz, Wojciech Izzycki, Floresta R. Gr., Adam Wolski, Roman Wachowicz, Andrzej Knapik, Araucaria, Józef Skraba, Łukasz Kamiński, Antoni Mika, Tomasz Skruch, Wojciech Orchel, Wawrzyniec Mika, Costeira, Franciszek Stefański, Serrinha, Wacław Troczyński, São

Paulo, Alfred Cichon, Rio Verde, Elma, Maria Langowska, Rio Natal St. Cath., Marta Góralewska, Rio Vermelho S.C., Aniela Kęcka, São Mathens, Roman Piónek, Lagoa das Almas, Jan Janowski, Paweł Boszczowski, Lagoa das Alm., Jan Urba, Ponta Grossa, Józysz Flenik, Itayopolis, Jan Smolka, Iraty, Janina Wątrobianka, Curitiba, Albina Smolkówna, Iraty, Szczepan Dyniewicz, Guarauna, Edward Belinoszek, Casteira, Henryk Mazanek, Guarauna, Konstanty Dąbrowski, Apucarana, Adam Poterała, Tres Bicos, Fryderyk Iwach, Apucarana, Józef Brzeziński, Curitiba, Helena Zdrojewska, Guajuvira, Helena Brzostek, Luty Kossobudzki, Polan Kossobudzki, Curitiba, Wład. Szczepański, Affonso Penna, Jan Jaroszyński, Ivah, Rio dos Índios, Stefan Bienias, Agua Parada, Feliks Chojnacki, Piotr Stankiewicz, Józef Woźniak, Fluvipolis, Marja Dereniowska, Villa Palmyra, Kamila Duszczałkówna, Curitiba, Rozalja Lachowska, Stanisław Minikowski, Poço Frio, Celina Wolska, Curitiba, Aniela Makiołke, Klemens Zawadzki, Stanisław Bassara, Fluvipolis.

W imieniu Komitetu Organizacyjnego serdecznie dziękuje Panom Prelegentom za wzorowe wykłady na Kursie, «Sarmacji» za zorganizowanie życia towarzyskiego na Kursie, «Junakowi» za pomoc przy organizowaniu wieczornie i za popisy sportowe, Tow. Szkoły Ludowej za tak miły wieczór pożegnalny, Związku Pol. w Pol. za serce i gościnę, a przede wszystkim Konsulatowi R. P. za środki, przy pomocy których można było przeprowadzić pracę tak pożyteczną dla naszej kolonii.

K. Lech, Kierownik Kursu

J. Ostrowski.

Kultura polska — lojalność brazylijska.

(Garsć uwag).

Polska, nie posiadając kolonii, będących pod jej zarządem państwowym, a posiadając nadmiar elementu ludzkiego — zmuszona jest zezwolić, a nawet popierać emigrację do innych państw.

Jednym z krajów, który przyjął gościnnie znaczną liczbę Polaków — jest Brazylja. Minęły już te czasy, kiedy emigracja do Brazylji odbywała się gorączkowo i chaotycznie i kiedy w prasie i literaturze («Pan Balcer» — Konopnickiej) przedstawiano Brazylję jako jakąś Gebennę cierpień polskiego kolonisty. Obecnie z całym spokojem Polaka godzi się na tę emigrację, nie pretendując najzupełniej — trzeba to wyraźnie powiedzieć — do politycznej nad nią władzy. Pragniemy, aby polak-kolonista tu osiadł był jak najlojalniejszym obywatelem Brazylji (i tak — na szczęście — jest). Jeżeli czegoś pragniemy, to tylko tego, aby polak tutejszy nie zatracił

wartościowych pierwiastków kultury swoich przodków, a przez to wnosili do skarbca kultury brazylijskiej nowe pierwiastki. Tak samo — z drugiej strony — pragniemy, aby znajomość Brazylii rozszerzała się w Polsce, za pomocą i pośrednictwem Polaków tu osiadłych i aby w ten sposób przyjaźń obu narodów zacieśniała się. Stąd wytyczne dla Polaków tu mieszkających: nie zaniedbywać pielęgnowania kultury polskiej z jednej strony, z drugiej — brać udział w życiu politycznem swojej nowej Ojczyzny. W tych też dwóch kierunkach winni pracować działacze społeczni na kolonjach: «Kultura polska i lojalność brazylijska».

Z życia towarzystw, szkół i nauczycieli.

Praca oświatowa w okręgu Guarany Rio Grande do Sul.

Czytając w «Naszej Szkole» różne korespondencje o organizowaniu i posuwaniu się naprzód pracy kulturalno-oświatowej w innych okręgach, śpieszymy zaznaczyć, że i w naszym okręgu praca ta od czasu przybycia p. Witolda Cieńskiego znacznie się posunęła.

Odbywają się odczyty o Polsce współczesnej; organizują się Kola Młodzieży, z których kilka już dało przedstawienia teatralne; powstaje sieć bibliotek wędrownych: zaczął znowuż swą działalność Wydział Oświatowy, grupujący w sobie Towarzystwa szkolne okręgu; powstają nowe towarzystwa szkolne, jak na I do Rio i na Horiea; mieliśmy dwutygodniowy młodzieżowy kurs dla nauczycieli; dotąd każdy z nas «luzem chadzał» — obecnie połączyliśmy się w Ognisko Nauczycielskie, zapoczątkowaliśmy kasę emerytalno-zapomogową, mamy już zaczątek biblioteki ogniskowej, zobowiązaliśmy się systematycznie dokształcać, odbywając co dwa miesiące repetycję z p. Cieńskim.

W miasteczku Guarany otwiera się od lutego Kolegium z dwoma stałymi nauczycielami, buduje się internat, na który większość Tow. i Ognisko Nauczycieli (opodatkowały się) złożyły po 50\$000 — Słowem, mamy nadzieję, że nie pozostajemy w tyle za innymi okręgami, lecz wspólnie z nimi pracować będziemy dla podniesienia kulturalnego Polonii brazylijskiej.

Józef Chmielewski,
sekretarz,

Zygmunt Gąsioriewicz,
prezes Ogniska naucz. w Guarany.

Treze de Maio, Rio Grande do Sul.

Na Walnem posiedzeniu członków tow. szkolnego im. J. Pomianowskiego, odbytem w dniu 1 stycznia t. b. przeprowadzono wybór nowego Zarządu na rok 1928, w którego skład weszli: Stefan Tabaczyński — prezes, Jan Hajduk — wice prezes, J. Rudnicki —

skarbnik (po raz drugi), P. Lisowski — sekretarz (po raz drugi) J. Urban — II sekretarz. Rewizorzy: St. Magajewski, Teodor Olaszewski i St. Grban.

Komisja szkolna: St. Magajewski, J. Urban i Stefan Trzaska; bibliotekarz — P. Lisowski.

Nowoobрани Zarząd zawarł zgodę z nauczyciem na rok 1928, oraz uchwalił przystąpić do wzniesienia domu mieszkalnego dla niego.

Piotr Lisowski — sekretarz.

S p r a w o z d a n i a

z odczytów i zebrań w okręgu Erechim w czasie od 18/XI do 22/XI 1927 r.

I. W Lageado Valeriano w dniu 18/XI 27 r. odbyło się zebranie kolonistów i młodzieży z linii Lageado Valerjano i Lageado Andreá. Obecnych 60 osób.

P. Trojanowski wygłosił odczyt o Polsce Współczesnej i o zadaniach kolonii polskiej w Brazylii w dziedzinie oświaty i życia społecznego. Zebrani postanowili przystąpić do Kasy emerytalnej nauczycielskiej (Towarzystwo opodatkowało się w wysokości 5\$000 miesięcznie na ten cel) Postanowiono zakupić akcyj gazety za 50\$000.

Towarzystwo należy już do Związku Zrzeszeń, zakupiło bibliotekę wędrowną przed rokiem (dotychczas nie nadesłaną) i prenumeruje «Naszą Szkołę»:

Wogóle Towarzystwo posiada zrozumienie dla spraw oświatowych i rozwija się pod czynnem kierownictwem Zarządu obecnego, który stanowią: pp. Bratkowski, Pogorzelski i Lewiński.

Na tem zebraniu zorganizowano Koło Młodzieży, do którego zapisało się 8 członków. Zarząd wybrano w składzie: prezes Władysław Szczepkowski, sekretarz Franciszek Łęgowski, skarbnik Stanisław Czechowski. Na pierwszym zebraniu poprowadzono śpiew («Raduje się serce, raduje się dusza»).

Koło ma się zbierać 2 razy tygodniowo

Na budowę pomnika Mickiewicza zebrano 6\$000.

Zainteresowanie odczytem i Kołem Młodzieży bardzo duże.

II. W Povoado Rio de Peixe, w dniu 20/XI 27 r. odbyło się zebranie kolonistów i młodzieży z Povoado i okolic. Obecnych około 60 osób.

P. Trojanowski wygłosił odczyt, jak wyżej.

Na wniosek referenta Tow. Szkolne tutejsze uchwaliło:

1) przystąpienie do emerytalnej kasy nauczycielskiej (opodatkowanie 8\$000 miesięcznie);

2) zaprenumerować miesięcznik pedagogiczny «Nasza Szkoła»;

3) zakupić bibliotekę wędrowną za 120\$000.

Sprawę zakupienia akcyj gazety i przystąpienia do Związku Zrzeszeń odłożono na później

Prezes p. Stodulski Jakób, czynny i ofiarny działacz.

Na temże zebraniu zorganizowano Koło Młodzieży, do którego zapisało się 12 członków (8 chłopców i 4 dziewczęta).

Zarząd Koła stanowią: prezes Roch Grzybowski, sekretarz Piotr Stodulski, skarbnik Marja Stodulska. Posiedzenia Koła mają się odbywać 2 razy tygodniowo. Na zebraniu organizacyjnym nauczono się śpiewać Marsz I Brygady.

Zainteresowanie odczytem i Kołem Młodzieży duże.

III. W Lageado Andrea 20/XI 27 r. o godz. 8 i pół wieczorem p. Trojanowski wygłosił odczyt o organizacji młodzieży w Polsce i zagranicą

Zorganizowano Koło Młodzieży, do którego zapisało się 15 osób.

Wybrano Zarząd, który stanowią: Józef Czarnobaj — prezes, Karol Ciechaczewski — sekretarz, Cecylja Czarnobaj — skarbnik.

Zebrania mają się odbywać raz na tydzień, zaś po Nowym Roku 2 razy tygodniowo. Program pracy: śpiew i wspólne czytanie książek. Na zebraniu organizacyjnym odśpiewano Marsz I Brygady.

Zainteresowanie duże.

Działacze: pp. Czarnobaj Michał, Urban Kazimierz, Ciechaczewski — bibliotekarz, Tomkiel Konstanty — prezes,

V. W Barra do Rio dos Indios (mun. Passo Fundo) w dniu 22/XI 27 r. o godz. 7 wieczorem odbyło się zebranie kolonistów z trzech linii tej kolonii.

P. Trojanowski wygłosił odczyt, jak wyżej.

Postanowiono zawiazać towarzystwo szkolne (szkoła już istnieje, uczy p. Ferdynand Kisiel), zaprenumerować „Naszą Szkołę” i zakupić bibliotekę wędrowną.

Zawiazano Koło Młodzieży, do którego zapisało się 18 członków.

Zarząd stanowią: Antoni Lewiński — prezes, Szczepan Lewiński — sekretarz, Rozalja Lewińska — skarbnik. Posiedzenia mają się odbywać 2 razy tygodniowo. Program pracy — narazie śpiewy.

Uwaga: Koło faktycznie istnieje już w postaci chóru śpiewackiego od 2 miesięcy

St.

Calmon Ivahy.

Junak, zorganizowany przez nauczyciela, p. H. Kicińskiego, posiada drużynę nożnej piłki. Szkoła rozwija się pomyślnie i obecnie uczęszcza do niej przeszło 30 dzieci. Do oświaty nawołują tam ks. ks. T. Kania i Porzycki.

Prudentopol (Agua Parada).

Tow. im. Mikołaja Kopernika, założone w maju b. r. już wybudowało i uruchomiło szkołę. Prezesem towarzystwa jest nader dzielny obywatel p. J. Bienias, a nauczycielem p. Ciemniwski. Takich profesorów, takiego zapалу i takiej ofiarności — więcej, jaką posiadają rodacy na Prudentopol, a zniknie ciemnota, znikną analfabeci w Paranie. Cześć Wam, Rodacy, cześć! S.

Polskie Pachole,

emigracyjne piśmko ilustrowane
dla dzieci i młodzieży.

Polskie Pachole wychodzi pierwszego, każdego miesiąca, — zawiera wiele ciekawych powiastek, wierszyków, komedylek, konkursów i t. p.

Redakcja swoim czytelnikom za liściki i odpowiedzi na konkursy rozdaje bardzo wiele nagród w postaci książeczek, obrazków, robótek i pocztówek.

Redakcja pośredniczy również w nawiązaniu korespondencji z dziećmi w Polsce, we Francji, lub w innych krajach, oraz wymienia pocztówki z widokami różnych krajów.

Prenumerata roczna wynosi pół dolara. Adres redakcji i administracji: La France, 24 rue François de Badts La Madeleine-lez-Lille (Nord).

Składnica Oświatowa Zrzeszenia Nauczycielstwa Szkół Polskich w Brazylii.

Curityba, Ebano Pereira Nr. 74

Adres pocztowy: «Nasza Szkoła» Curityba, Caixa postal 412.

Posiada na składzie wszystkie podręczniki szkolne polskie i brazylijskie, materiały piśmienne, pomoce naukowe: mapy, globusy etc.

Posiada książki do przeszkolenia nauczycieli, ogłaszane dawniej w «Naszej Szkole».

Poniżej podajemy ceny najpotrzebniejszych podręczników:

1) K. Lech — Elementarz	— 3.000	hurt. 2.500
2) K. Jeziorowski — Książka dla klasy II	3.000	» 2.500
3) K. Jezior. i Zarychta	» » III 4.000	» 3.500
4) Hanas — Rachunki cz. III	— 3.500	» 3.200

Ceny innych książek ogłaszane były dawniej.

Zarobek Składnicy będzie przez Zjazdy Nauczycielskie przeznaczany na dywidendy od zakupów, na procenty od udziałów, na fundusz emerytalny nauczycielski i na akcję oświatową Zrzeszenia.

Kupujcie w swojej Księgarni!